

Det kongelige kulturdepartement
Kulturavdelingen
v/Mette Hagen, seniorrådgiver
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Universitetet
i Stavanger

INSTITUTT FOR
MUSIKK OG DANS

Dato: 01.09.2014

**Høringsuttalelse fra Institutt for musikk og dans, Universitetet i Stavanger,
på rapporten
Gjennomgang av Norsk kulturråd**

Instituttet er i utgangspunktet fornøyd med utredningsgruppens gjennomgang og hovedkonklusjoner. Vi synes man har grepet fatt i relevante momenter og påpekt enkelte viktige forbedringspotensialer. Vi slutter oss derfor i hovedsak til rapportens anbefalinger. Våre merknader og presiseringer samler seg om følgende punkter:

- Nytt blikk på hovedregelen

Rapporten tar til orde for å utarbeide nye retningslinjer for anvendelse av den såkalte hovedregelen (statsbudsjett vis-a-vis kulturrådsstøtte). Vi bifaller dette, men i skjerpet forstand, i den betydning at man i større utstrekning bør kunne fravike regelen eller modifisere den. Især vil det handle om prosjekter som blir til i bruddsonene mellom institusjoner og det frie feltet. Nettverksprosjekter blir ofte avvist med argumentet at institusjonene som involveres skal kunne bidra til dem over egne budsjetter. Men disse budsjettene er allerede øremerket ordinær drift. I særlig grad kan prosjekter erfare å falle mellom flere stoler dersom de opererer i spenningsfeltet mellom forskjelligartede institusjoner og aktører (utdanning, kunstformidlere, produsenter, festivaler osv.). Vi ønsker derfor en markant økt fleksibilitet i samspillet mellom statsstøtte og prosjektbaserte kulturrådsbevilgninger som ledd i å utvide mulighetsrommet for denne type etableringer.

- Endring av post-strukturen

Med den foreslåtte sammenslåing av postene 55 og 56, samt oppsplitting og opphør av 74, imøteser vi primært en mulighet for modige avgjørelser vis-a-vis både nye prosjekter og revurdering av tiltak som er blitt stående. Med andre ord kompetente vurderinger av nyskapinger og kritisk gjennomgang av flerårige bevilgninger ut fra klart definerte og kunstnerisk forankrede kriterier. Det nye Rådet bør ha en helhetlig og kritisk gjennomgang av kriterier for opprettholdelse av støtte.

- Oppnevning av medlemmer til Fagutvalgene

Slik det er foreslått, vil Fagutvalgene nå ytterligere bemyndiges i saker om enkeltbevilgninger. Dette ses på som positivt, i den forstand at avgjørelsene vil ligge hos den kunstfaglige kompetanse. Men desto viktigere blir sammensetningen av utvalgene. Disse skal være bredt sammensatt og orientert, slik at man er sikret en ekte meningsbrytning om tildelingene. Vi imøteser utvalg som, i tillegg til å ivareta den kunstfaglige og geografiske spredning som rapporten understreker kravet om og behovet for, er tilstrekkelig oppmerksomme på diskursene og diskursutviklingene i feltet, og er årvåkne på trendfølsomhet og andre mekanismer som kan stå i veien for beslutninger fattet på grunnlag av kunstnerisk kvalitet, originalitet og nyskapning. Som bolverk mot tilfeldig søknadsbehandling og et redskap i både opprettholdelse av en kontinuitet, der det er på sin plass, og en nødvendig evne til dreining av kurs, bør en på tvers av oppnevningsperiodene studere kriteriehistorikk og begrunnelsene for tidligere tildelinger. I en tilstrekkelig kompetansespredning ligger dessuten også tilstedeværelsen av tverrkunstnerisk kompetanse.

- Rådets kunstfaglige, strategiske og politiske rolle

I dette imøteses kulturelle strategier som finner sitt grunnlag i genuine, overordnede og langsiktige kunstneriske intensjoner. Vi støtter den skisserte justering av arbeidsdelingen, men det bør påses at Rådet ikke med dette antar karakter av et politisk forvaltningsorgan. Med den nye varslede sammensetning av Rådet blir det ytterligere maktpåliggende å blankpusse så vel armlengdesprinsippet som dets kunstpolitiske mandat.

- Armlengdesprinsipp, maktspredning, lobbyisme og Kulturrådets nasjonale og regionale oppdrag i praksis

Ivaretakelsen av armlengdesprinsippet i forskjellige instanser og relasjoner vies med god grunn bred oppmerksomhet i rapporten. Noe i forlengelsen av dette berører den i flere avsnitt blant annet den påfallende overvekt av innvilgelsener til prosjekter og tiltak som har sin forankring i Oslo-regionen, men peker også på mulige misvisninger i det statistiske materialet. Regionale tiltak kan også bli flittigere til å søke Kulturrådet.

Imidlertid vil mange regionale søkere kunne identifisere seg med disse skjevhetene slik de fremgår av sifrene. Man erfarer at armlengdesprinsippet som retningslinje inntar en fremtredende plass i Kulturrådets retorikk, men ofte ikke i samme grad gjenfinnes som lyd. En poengterer i rapporten at prinsippet skal gjelde ikke bare overfor politiske myndigheter, men også overfor organisatoriske sammenslutninger innen kulturlivet. Men det vil også være nødvendig stadig å øve seg i distanse til egne vurderinger og tilsvarende skjerpe varheten for kriterier for tildeling.

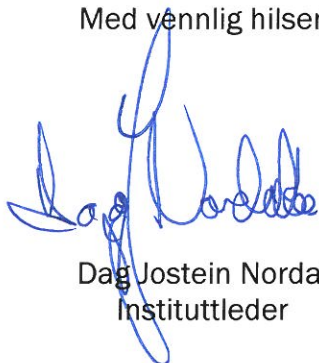
Regionale brukere («utførere») som denne høringsinstansen har vært i kontakt eller er samarbeidspartner med, mener ved flere anledninger å ha erfart overfladisk og spinkelt informert søknadsbehandling, og at en sentralt etablert vanetenkning øyensynlig blir utslagsgivende. Råd og utvalg bør rette selvkritiske spørsmål til funksjonsmåter og behandlingspraksis, og især spørre seg om lobbyvirksomhet overfor rådet faktisk er ønskelig eller nødvendig. Søkere har også etter gjentatte runder med både gunstige og ugunstige utfall reflektert over om en særlig søknadssjargong sikrer suksess.

Dersom Norsk kulturråd for fremtiden skal unngå påstander om at det regionale oppdraget misligholdes, bør trolig Rådet demonstrere en tydeligere interesse for og tilstedeværelse på arenaene. Som et talende eksempel fikk en søker etterbetalt en betydelig sum penger etter at en representant for Rådet hadde kommet og faktisk observert det kunstneriske resultatet med egne øyne. Fra flere hold hevdes det med bakgrunn i erfaringer at beslutninger i for stor grad fattes i møterom og rådssystemets interne korridorer, og ikke etter å ha vært grundigere i kontakt med søkers virksomhet og resultater, kort sagt den virkelighet som Rådet er satt til å forvalte. Det bør trolig settes av en større andel midler til reising og regionale møter, slik at råds- og utvalgsmedlemmer får mulighet til å ta virksomhetene nærmere i øyesyn.

- Støtte til planer og dernest veiledning til iverksettelse

Det etterlyses ressurser til oppfølging, veiledning og iverksettelse av planlagte prosjekter, slik det i større grad praktiseres under Art Council i England.

Med vennlig hilsen

Dag Jostein Nordaker
Instituttleder

Hilde Skare
Kontorsjef

Olaf Eggestad
Faglig leder klassisk